

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ: ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΑ

Μετάφραση

ΒΙΒΛΙΟ 3, ΚΕΦΑΛΑΙΟ 70, Παράγρ.1-6.

1. Οι Κερκυραίοι, λοιπόν, βρίσκονταν σε εμφύλια διαμάχη από τότε που επέστρεψαν σ' αυτούς οι αιχμάλωτοι [που είχαν συλληφθεί] στις ναυμαχίες γύρω από την Επίδαμνο, αφού ελευθερώθηκαν από τους Κορίνθιους, επειδή φαινομενικά μεν οι πρόξενοι κατέβαλαν εγγύηση οκτακοσίων ταλάντων, στην πραγματικότητα όμως επειδή τους έπεισαν οι Κορίνθιοι να φέρουν την Κέρκυρα με το μέρος τους. Και αυτοί, πλησιάζοντας τον κάθε πολίτη ξεχωριστά, ενεργούσαν με σκοπό να απομακρύνουν την πόλη από τους Αθηναίους.

2. Κι όταν έφτασαν και ένα αττικό και ένα κορινθιακό πλοίο που έφερναν πρέσβεις, αφού ήρθαν σε διαπραγματεύσεις, αποφάσισαν οι Κερκυραίοι να είναι σύμμαχοι μεν με τους Αθηναίους σύμφωνα με την ισχύουσα συνθήκη,

αλλά και φίλοι με τους Πελοποννησίους, όπως ακριβώς και προηγουμένως. 3. Και αυτοί οι άνδρες (καθώς ο Πειθίας ήταν εθελοντής πρόξενος των Αθηναίων και αρχηγός του δημοκρατικού κόμματος) τον σύρουν στο δικαστήριο με την κατηγορία ότι προσπαθεί να υποδουλώσει την Κέρκυρα στους Αθηναίους.

4. Αυτός, όμως, αφού αθωώθηκε, κατήγγειλε με τη σειρά του τους πέντε απ' αυτούς πιο πλούσιους άνδρες, ισχυριζόμενος ότι κόβουν βέργες [αμπελιών] από το τέμενος και του Δία και του Αλκίνοου· και πρόστιμο για κάθε βέργα προβλεπόταν ένας στατήρας.

5. Αφού αυτοί καταδικάστηκαν να πληρώσουν το πρόστιμο και κατέφυγαν ως ικέτες στους ναούς εξαιτίας της βαριάς χρηματικής ποινής, για να πληρώσουν το πρόστιμο ύστερα από συμφωνία για το ύψος του, ο Πειθίας (γιατί συνέβαινε να είναι και βουλευτής) έπεισε [τους Κερκυραίους] να

εφαρμόσουν τον νόμο.

1 Οι ολιγαρχικοί Κερκυραίοι

1

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗ: ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΑ

Μετάφραση

ΒΙΒΛΙΟ 3, ΚΕΦΑΛΑΙΟ 70, Παράγρ.1-6.

1. Οι Κερκυραίοι, λουπόν, βρίσκονταν σε εμφύλια διαμάχη από τότε που επέστρεψαν σ' αυτούς οι αιχμάλωτοι [που είχαν συλληφθεί] στις ναυμαχίες γύρω από την Επίδαμνο, αφού ελευθερώθηκαν από τους Κορίνθιους, επειδή φαινομενικά μεν οι πρόξενοι κατέβαλαν εγγύηση οκτακοσίων ταλάντων, στην πραγματικότητα όμως επειδή τους έπεισαν οι Κορίνθιοι να φέρουν την Κέρκυρα με το μέρος τους. Και αυτοί, πλησιάζοντας τον κάθε πολίτη ξεχωριστά, ενεργούσαν με σκοπό να απομακρύνουν την πόλη από τους Αθηναίους.
2. Κι όταν έφτασαν και ένα αττικό και ένα κορινθιακό πλοίο που έφερναν πρέσβεις, αφού ήρθαν σε διαπραγματεύσεις, αποφάσισαν οι Κερκυραίοι να είναι σύμμαχοι μεν με τους Αθηναίους σύμφωνα με την ισχύουσα συνθήκη, αλλά και φίλοι με τους Πελοποννησίους, όπως ακριβώς και προηγουμένως.
3. Και αυτοί οι άνδρες¹ (καθώς ο Πειθίας ήταν εθελοντής πρόξενος των Αθηναίων και αρχηγός του δημοκρατικού κόμματος) τον σύρουν στο δικαστήριο με την κατηγορία ότι προσπαθεί να υποδουλώσει την Κέρκυρα στους Αθηναίους.
4. Αυτός, όμως, αφού αθωώθηκε, κατήγγειλε με τη σειρά του τους πέντε απ' αυτούς πιο πλούσιους άνδρες, ισχυριζόμενος ότι κόβουν βέργες [αμπελιών] από το τέμενος και του Δία και του Αλκίνοου· και πρόστιμο για κάθε βέργα προβλεπόταν ένας στατήρας.
5. Αφού αυτοί καταδικάστηκαν να πληρώσουν το πρόστιμο και κατέφυγαν ως ικέτες στους ναούς εξαιτίας της βαριάς χρηματικής ποινής, για να πληρώσουν το πρόστιμο ύστερα από συμφωνία για το ύψος του, ο Πειθίας (γιατί συνέβαινε να είναι και βουλευτής) έπεισε [τους Κερκυραίους] να εφαρμόσουν τον νόμο.

¹ Οι ολιγαρχικοί Κερκυραίοι

6. Κι αυτοί, επειδή και από τον νόμο αποκλείονταν και συγχρόνως πληροφορούνταν ότι ο Πειθίας επρόκειτο, όσο ακόμα ήταν μέλος της βουλής, να μεταπείσει τον λαό να θεωρεί τους ίδιους και φίλους και εχθρούς με τους Αθηναίους, συνωμοτούσαν και, αφού πήραν εγχειρίδια² και μπήκαν ξαφνικά στη βουλή, σκότωσαν και τον Πειθία και άλλους περίπου εξήντα από τους βουλευτές και τους απλούς πολίτες· όμως, κάποιοι λίγοι ομοϊδεάτες του Πειθία κατέφυγαν στην αττική τριήρη που ήταν ακόμη εκεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ 71-73, Παράγρ. 1, 1-3.

1. Αφού, λοιπόν, έπραξαν έτσι και αφού κάλεσαν σε συνέλευση τους Κερκυραίους, είπαν ότι αυτά και συμφέροντα ήταν και ότι δεν θα υποδουλώνονταν με κανένα τρόπο πια στους Αθηναίους και στο εξής μένοντας ουδέτεροι να μη δέχονται κανένα από τους δύο, παρά μόνο με ένα πλοίο, τα περισσότερα όμως να τα θεωρούν εχθρικά. Και αφού τα είπαν αυτά ανάγκασαν [τους Κερκυραίους] και να επικυρώσουν την πρόταση. Ακόμη στέλνουν και στην Αθήνα αμέσως πρέσβεις για να εξηγήσουν και ότι συνέφεραν όσα έγιναν και για να πείσουν αυτούς που είχαν καταφύγει εκεί να μην κάνουν καμιά εχθρική ενέργεια για να μην υπάρξει καμιά αντεκδίκηση.

1. Όταν έφτασαν [οι πρέσβεις], οι Αθηναίοι, αφού συνέλαβαν και τους πρέσβεις ως υποκινητές στάσης και όσους έπεισαν³, τους συγκέντρωσαν γι' ασφάλεια στην Αίγινα. 2. Στο μεταξύ όμως, αφού ήρθε⁴ κορινθιακό πλοίο και Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις, αυτοί από τους Κερκυραίους που ήταν κύριοι της πολιτικής κατάστασης

επιτέθηκαν εναντίον των δημοκρατικών και [τους] νίκησαν σε μάχη.

2 Μικρά μαχαίρια 3 Άλλους ολιγαρχικούς, δηλαδή, Κερκυραίους 4 στην Κέρκυρα, εννοείται

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 81, Παράγρ. 1-5

1. Οι Πελοποννήσιοι λουπόν, μόλις νύχτωσε, ταξίδευαν γρήγορα για την πατρίδα τους παραπλέοντας τη στεριά· κι αφού μετέφεραν τα πλοία πάνω από τον ισθμό της Λευκάδας, για να μη τους δουν ότι πλέουν γύρω- γύρω, απομακρύνθηκαν.
2. Οι Κερκυραίοι όμως, όταν αντιλήφθηκαν ότι τα αττικά πλοία πλησίαζαν και ότι τα εχθρικά είχαν φύγει, αφού συνέλαβαν τους Μεσσήνιους τους οδήγησαν στην πόλη, ενώ ως τότε ήταν έξω, και αφού διέταξαν τα πλοία που είχαν επανδρώσει να πλεύσουν παραλιακά μέχρι το Υλλαϊκό λιμάνι, καθώς περιφέρονταν, εάν συνελάμβαναν κάποιον από τους εχθρούς, τον σκότωναν· και βγάζοντας από τα πλοία όσους έπεισαν να επιβιβαστούν τους σκότωναν, και αφού πήγαν στο Ηραίο έπεισαν περίπου πενήντα άνδρες από τους ικέτες να δικασθούν και τους καταδίκασαν όλους σε θάνατο.
3. Αλλά οι περισσότεροι από τους ικέτες, όσοι δεν πείσθηκαν, καθώς έβλεπαν τα γεγονότα, σκότωναν ο ένας τον άλλον εκεί στο ιερό, και μερικοί απαγχονίζονταν από τα δένδρα, ενώ άλλοι τερμάτιζαν τη ζωή τους όπως μπορούσε ο καθένας.
4. Για επτά ημέρες, κατά τις οποίες παρέμεινε ο Ευρυμέδων, αφότου ήρθε με εξήντα πλοία, οι Κερκυραίοι σκότωναν όσους θεωρούσαν ότι είναι εχθροί, κατηγορώντας αυτούς που προσπαθούσαν να καταλύσουν τη δημοκρατία, ενώ μερικοί σκοτώθηκαν και για λόγους προσωπικής έχθρας, και άλλοι [σκοτώθηκαν] από τους
5. οφειλότες τους για χρήματα που τους οφείλονταν· κάθε είδους φόνοι διαπράχθηκαν και τύποτα δεν παραλείφθηκε που να μην έγινε, απ' όσα συνηθίζεται να γίνονται σε τέτοιες περιστάσεις και ακόμα περισσότερα. Και μάλιστα ο πατέρας σκότωνε το παιδί και απομακρύνονταν (κάποιοι) με τη βία από τα ιερά και κοντά σ' αυτά σκοτώνονταν, ενώ μερικοί πέθαναν, αφού τους περιέκλεισαν με τοίχο μέσα στον ναό του Διονύσου.

3. Κι όταν ήρθε η νύχτα οι μεν δημοκρατικοί κατέφυγαν στην ακρόπολη και στα ψηλά και οχυρά μέρη της πόλης και, αφού συγκεντρώθηκαν εκεί, εγκαταστάθηκαν και κατείχαν το Υλλαϊκό λιμάνι· οι δε ολιγαρχικοί κατέλαβαν και την αγορά, όπου κατοικούσαν οι περισσότεροι απ' αυτούς, και το λιμάνι κοντά σ' αυτήν και στην απέναντι ακτή. Την επόμενη μέρα, έκαναν μερικές μικροεπιθέσεις και οι δύο έστελναν εδώ κι εκεί [ανθρώπους] στους αγρούς προσκαλώντας τους δούλους και υποσχόμενοι ελευθερία· και ο μεγαλύτερος αριθμός των δούλων συμπαραστάθηκε στους δημοκρατικούς, ενώ οκτακόσιοι μισθοφόροι από τη στεριά [πήγαν] στους άλλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 74, Παράγρ. 1-3

1. Κι αφού πέρασε μια μέρα έγινε πάλι μάχη και νίκησαν οι δημοκρατικοί εξαιτίας της ισχύος των θέσεών τους και της αριθμητικής τους υπεροχής· και

2. οι γυναίκες τούς βοηθούσαν με τόλμη χτυπώντας από τα σπίτια με κεραμίδια και υπομένοντας την ταραχή σε αντίθεση προς τη γυναικεία φύση. Κι όταν έγινε υποχώρηση, αργά το σούρουπο, επειδή φοβήθηκαν οι ολιγαρχικοί μήπως οι δημοκρατικοί, αφού επιτεθούν κυριεύσουν και τον ναύσταθμο με αιφνιδιαστική έφοδο και τους εξοντώσουν, πυρπόλησαν τα σπίτια που ήταν γύρω από την αγορά και τις συνοικίες, για να μην υπάρξει οδός προσέγγισης, χωρίς να λυπούνται ούτε τα δικά τους ούτε τα ξένα [σπίτια], ώστε και πολλά εμπορεύματα κάηκαν εντελώς και κινδύνευσε όλη η πόλη να καταστραφεί, αν φυσούσε άνεμος τη φωτιά με κατεύθυνση προς αυτή.

3. Κι αυτοί, λοιπόν, αφού σταμάτησαν τη μάχη, καθώς και τα δύο στρατεύματα απείχαν από πολεμικές ενέργειες, τη νύχτα βρίσκονταν σε επιφυλακή· και το κορινθιακό πλοίο, αφού είχαν επικρατήσει οι δημοκρατικοί, ανοιγόταν με προφυλάξεις στο ανοιχτό πέλαγος, και οι περισσότεροι από τους μισθοφόρους διαφεύγοντας την προσοχή μεταφέρθηκαν στην απέναντι ακτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 78, Παράγγ. 1-4.

1. Και οι Κερκυραίοι, δεινοπαθούσαν από την πλευρά τους, επειδή εφορμούσαν και με αταξία και με λίγα [πλοία]· οι Αθηναίοι εξάλλου, επειδή φοβούνταν το πλήθος [των πλοίων] και την περικύκλωση, δεν έκαναν επίθεση στα παρατεταγμένα εναντίον τους πλοία ούτε στο σύνολό τους ούτε στο μέσο τους, αλλά, αφού επιτέθηκαν σε μια πτέρυγα, καταβύθισαν ένα πλοίο. Και μετά από αυτά, αφού σχημάτισαν κυκλική παράταξη έπλεαν γύρω-γύρω και προσπαθούσαν να προκαλέσουν σύγχυση.
2. Επειδή το κατάλαβαν αυτοί [οι Πελοποννήσιοι] που ήταν κοντά στους Κερκυραίους και φοβήθηκαν μήπως συμβεί αυτό που έγινε στη Ναύπακτο⁷, έσπευσαν να βοηθήσουν, και αφού συγκεντρώθηκαν όλα τα πλοία μαζί, έκαναν συγχρόνως επίθεση εναντίον των Αθηναίων.
3. Κι εκείνοι [οι Αθηναίοι] άρχισαν να υποχωρούν οπισθοδρομώντας και ήθελαν συγχρόνως να προλάβουν να καταφύγουν [στο λιμάνι] όσο το δυνατόν περισσότερα κερκυραϊκά πλοία, καθώς αυτοί υποχωρούσαν αργά και οι εχθροί είχαν παραταχθεί εναντίον τους.
4. Η ναυμαχία, λοιπόν, έγινε έτσι και τελείωσε με τη δύση του ήλιου.

⁷ Στη ναυμαχία της Ναυπάκτου (429 π.Χ) οι Αθηναίοι με κατάλληλους ελιγμούς κατόρθωσαν να προξενήσουν σύγχυση στα πελοποννησιακά πλοία και να έτσι να νικήσουν τους αιπάλους τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 75, Παράγρ. 1-5

1. Την επόμενη μέρα ο Νικόστρατος, γιος του Διειτρέφους, στρατηγός των Αθηναίων, έφτασε από την Ναύπακτο για να βοηθήσει με δώδεκα πλοία και με πεντακόσιους Μεσσηνίους οπλίτες· και προσπαθούσε να πετύχει συμβιβασμό και τους έπεισε ώστε να συμφωνήσουν μεταξύ τους να δικάσουν δέκα άνδρες, τους κύριους υπαίτιους, οι οποίοι δεν έμειναν πλέον εκεί, και οι υπόλοιποι να παραμείνουν, αφού κάνουν συμφωνία μεταξύ τους και με τους Αθηναίους, υπό τον όρο να θεωρούν τους ίδιους εχθρούς και φίλους.

2. Κι εκείνος, αφού έπραξε αυτά, επρόκειτο να αποπλεύσει· όμως, οι αρχηγοί των δημοκρατικών τον έπεισαν να αφήσει πίσω πέντε πλοία από τα δικά του, ώστε να αποθαρρυνθούν οι αντίπαλοί τους να κάνουν κίνημα, και ισάριθμα [πλοία] να στείλουν μαζί του, αφού τα επανδρώσουν με δικά τους πληρώματα.

3. Και εκείνος μεν συμφώνησε, αυτοί όμως στρατολογούσαν τους εχθρούς για τα πλοία. Επειδή φοβήθηκαν εκείνοι, μήπως τους στείλουν στην Αθήνα κάθισαν ως ικέτες στο ναό των Διοσκούρων.

4. Ο Νικόστρατος προσπαθούσε να τους σήκώσει και να τους καθησυχάσει. Καθώς όμως δεν τους έπειθε, οι δημοκρατικοί, αφού οπλίστηκαν με αυτήν την πρόφαση, ότι δήθεν αυτοί δεν είχαν κατά νου κανένα καλό σκοπό με τη δυσπιστία τους να μη θέλουν να αποπλεύσουν [μαζί με τον Νικόστρατο], πήραν τα όπλα από τα σπίτια και θα σκότωναν μερικούς από αυτούς που συναντούσαν τυχαία, εάν δεν τους εμποδίζε ο Νικόστρατος.

5. Βλέποντας, λοιπόν, οι άλλοι αυτά που συνέβαιναν κάθισαν ως ικέτες στο ναό της Ήρας και συγκεντρώθηκαν όχι λιγότεροι από τετρακόσιοι. Οι δημοκρατικοί, επειδή φοβήθηκαν μήπως επιχειρήσουν κάποια πολιτική μεταβολή, αφού τους έπεισαν, τους σήκωσαν και τους μετέφεραν στο νησί μπροστά από τον ναό της Ήρας, και εκεί στέλνονταν τρόφιμα σ' αυτούς.

5 Των ολιγαρχικών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 75, Παράγγ. 1-5

1. Την επόμενη μέρα ο Νικόστρατος, γιος του Διειτρέφους, στρατηγός των Αθηναίων, έφτασε από την Ναύπακτο για να βοηθήσει με δώδεκα πλοία και με πεντακόσιους Μεσσηνίους οπλίτες⁵ και προσπαθούσε να πετύχει συμβιβασμό και τους έπεισε ώστε να συμφωνήσουν μεταξύ τους να δικάσουν δέκα άνδρες, τους κύριους υπαίτιους, οι οποίοι δεν έμειναν πλέον εκεί, και οι υπόλοιποι να παραμείνουν, αφού κάνουν συμφωνία μεταξύ τους και με τους Αθηναίους, υπό τον όρο να θεωρούν τους ίδιους εχθρούς και φίλους.
2. Κι εκείνος, αφού έπραξε αυτά, επρόκειτο να αποπλεύσει· όμως, οι αρχηγοί των δημοκρατικών τον έπεισαν να αφήσει πίσω πέντε πλοία από τα δικά του, ώστε να αποθαρρυνθούν οι αντίπαλοί τους να κάνουν κίνημα, και ισάριθμα [πλοία] να στείλουν μαζί του, αφού τα επανδρώσουν με δικά τους πληρώματα.
3. Και εκείνος μεν συμφώνησε, αυτοί όμως στρατολογούσαν τους εχθρούς για τα πλοία. Επειδή φοβήθηκαν εκείνοι, μήπως τους στείλουν στην Αθήνα κάθισαν ως ικέτες στο ναό των Διοσκούρων.
4. Ο Νικόστρατος προσπαθούσε να τους σηκώσει και να τους καθησυχάσει. Καθώς όμως δεν τους έπειθε, οι δημοκρατικοί, αφού οπλίστηκαν με αυτήν την πρόφαση, ότι δήθεν αυτοί δεν είχαν κατά νου κανένα καλό σκοπό με τη δυσπιστία τους να μη θέλουν να αποπλεύσουν [μαζί με τον Νικόστρατο], πήραν τα όπλα από τα σπίτια⁵ και θα σκότωναν μερικούς από αυτούς που συναντούσαν τυχαία, εάν δεν τους εμποδίζε ο Νικόστρατος.
5. Βλέποντας, λοιπόν, οι άλλοι αυτά που συνέβαιναν κάθισαν ως ικέτες στο ναό της Ήρας και συγκεντρώθηκαν όχι λιγότεροι από τετρακόσιοι. Οι δημοκρατικοί, επειδή φοβήθηκαν μήπως επιχειρήσουν κάποια πολιτική μεταβολή, αφού τους έπεισαν, τους σήκωσαν και τους μετέφεραν στο νησί μπροστά από τον ναό της Ήρας, και εκεί στέλνονταν τρόφιμα σ' αυτούς.

⁵ *Των ολιγαρχικόν*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 76 - 77, ΠΑΡΑΓΡ. 1-3

*[Ενώ, λοιπόν, η εμφύλια διαμάχη βρισκόταν στο σημείο αυτό, την τέταρτη ή πέμπτη ημέρα μετά τη μεταφορά των ανδρών στο νησί κατέφθασαν τα πενήντα τρία πλοία των Πελοποννησίων από την Κυλλήνη, τα οποία είχαν αγκυροβολήσει μετά το ταξίδι από την Ιωνία. Ήταν αρχηγός τους ο Αλκίδας, ο οποίος βέβαια ήταν και προηγουμένως, και ο Βρασίδας επέβαινε ως σύμβουλός του. Αφού δε αγκυροβόλησαν στα Σύβοτα, λιμάνι της ηπειρωτικής χώρας, μόλις ξημέρωσε έπλεαν εναντίον της Κέρκυρας.]*⁶

1. Κι αυτοί [οι δημοκρατικοί], από τη μεγάλη σύγχυση και επειδή φοβούνταν και όσα συνέβαιναν στην πόλη και τη ναυτική επίθεση, ετοίμαζαν ταυτοχρόνως εξήντα πλοία και όσα επανδρώνονταν κάθε φορά τα έστελναν εναντίον των εχθρών, αν και οι Αθηναίοι τους συμβούλευαν να αφήσουν αυτούς να εκπλεύσουν πρώτοι και ύστερα να ακολουθήσουν εκείνοι με όλα τα πλοία μαζί.
2. Και όταν τα πλοία τους ήταν διασκορπισμένα κοντά στους εχθρούς, δύο αυτομόλησαν (=λιποτάκτησαν) αμέσως, ενώ σε άλλα οι επιβάτες μάχονταν μεταξύ τους και δεν υπήρχε καμία τάξη σ' αυτά που γίνονταν.
3. Όταν είδαν οι Πελοποννήσιοι την αναταραχή παρατάχθηκαν με είκοσι πλοία απέναντι στους Κερκυραίους και με τα υπόλοιπα απέναντι στα δώδεκα αθηναϊκά πλοία, δύο από τα οποία ήταν η Σαλαμινία και η Πάραλος.

⁶ Η παράγραφος αυτή δεν διδάσκεται από το πρωτότυπο

3. Κι όταν ήρθε η νύχτα οι μεν δημοκρατικοί κατέφυγαν στην ακρόπολη και στα ψηλά και οχυρά μέρη της πόλης και, αφού συγκεντρώθηκαν εκεί, εγκαταστάθηκαν και κατείχαν το Υλλαϊκό λιμάνι· οι δε ολιγαρχικοί κατέλαβαν και την αγορά, όπου κατοικούσαν οι περισσότεροι απ' αυτούς, και το λιμάνι κοντά σ' αυτήν και στην απέναντι ακτή. Την επόμενη μέρα, έκαναν μερικές μικροεπιθέσεις και οι δύο έστελναν εδώ κι εκεί [ανθρώπους] στους αγρούς προσκαλώντας τους δούλους και υποσχόμενοι ελευθερία· και ο μεγαλύτερος αριθμός των δούλων συμπαραστάθηκε στους δημοκρατικούς, ενώ οκτακόσιοι μισθοφόροι από τη στεριά [πήγαν] στους άλλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 74, Παράγγρ. 1-3

1. Κι αφού πέρασε μια μέρα έγινε πάλι μάχη και νίκησαν οι δημοκρατικοί εξαιτίας της ισχύος των θέσεών τους και της αριθμητικής τους υπεροχής· και
2. οι γυναίκες τούς βοηθούσαν με τόλμη χτυπώντας από τα σπίτια με κεραμίδια και υπομένοντας την ταραχή σε αντίθεση προς τη γυναικεία φύση. Κι όταν έγινε υποχώρηση, αργά το σούρουπο, επειδή φοβήθηκαν οι ολιγαρχικοί μήπως οι δημοκρατικοί, αφού επιτεθούν κυριεύσουν και τον ναύσταθμο με αιφνιδιαστική έφοδο και τους εξοντώσουν, πυρπόλησαν τα σπίτια που ήταν γύρω από την αγορά και τις συνοικίες, για να μην υπάρχει οδός προσέγγισης, χωρίς να λυπούνται ούτε τα δικά τους ούτε τα ξένα [σπίτια], ώστε και πολλά εμπορεύματα κάηκαν εντελώς και κινδύνευσε όλη η πόλη να καταστραφεί, αν φυσούσε άνεμος τη φωτιά με κατεύθυνση προς αυτή.
3. Κι αυτοί, λοιπόν, αφού σταμάτησαν τη μάχη, καθώς και τα δύο στρατεύματα απείχαν από πολεμικές ενέργειες, τη νύχτα βρίσκονταν σε επιφυλακή· και το κορινθιακό πλοίο, αφού είχαν επικρατήσει οι δημοκρατικοί, ανοιγόταν με προφυλάξεις στο ανοιχτό πέλαγος, και οι περισσότεροι από τους μισθοφόρους διαφεύγοντας την προσοχή μεταφέρθηκαν στην απέναντι ακτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 78, Παράγρ. 1-4.

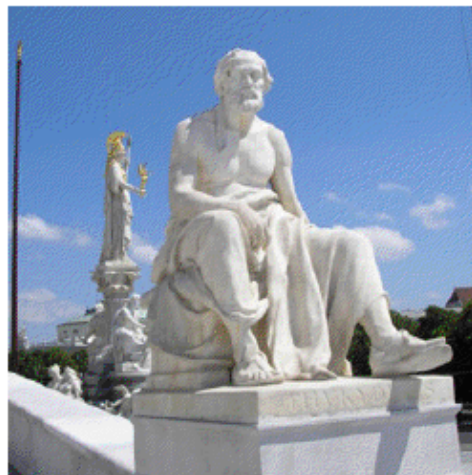
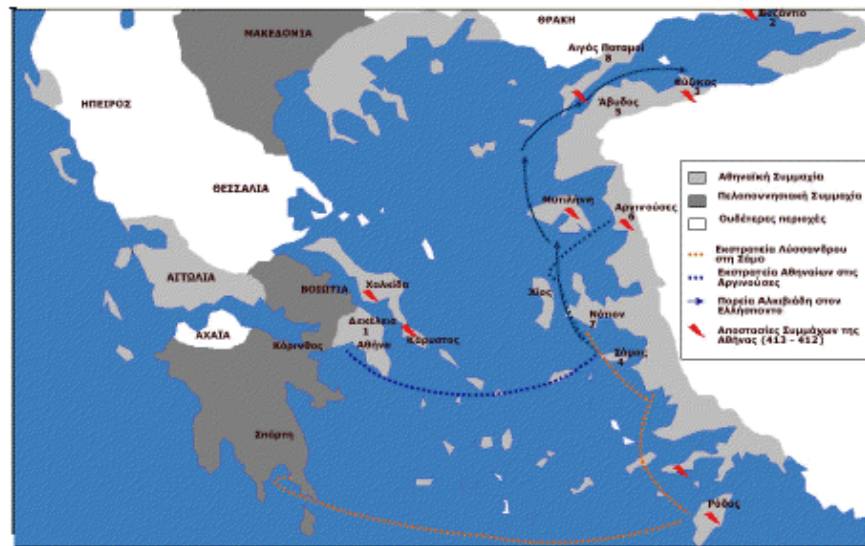
1. Και οι Κερκυραίοι, δεινοπαθούσαν από την πλευρά τους, επειδή εφορμούσαν και με αταξία και με λίγα [πλοία]: οι Αθηναίοι εξάλλου, επειδή φοβούνταν το πλήθος [των πλοίων] και την περικύκλωση, δεν έκαναν επίθεση στα παρατεταγμένα εναντίον τους πλοία ούτε στο σύνολό τους ούτε στο μέσο τους, αλλά, αφού επιτέθηκαν σε μια πτέρυγα, καταβύθισαν ένα πλοίο. Και μετά από αυτά, αφού σχημάτισαν κυκλική παράταξη έπλεαν γύρω-γύρω και προσπαθούσαν να προκαλέσουν σύγχυση.

2. Επειδή το κατάλαβαν αυτοί [οι Πελοποννήσιοι] που ήταν κοντά στους Κερκυραίους και φοβήθηκαν μήπως συμβεί αυτό που έγινε στη Ναύπακτο⁷, έσπευσαν να βοηθήσουν, και αφού συγκεντρώθηκαν όλα τα πλοία μαζί, έκαναν συγχρόνως επίθεση εναντίον των Αθηναίων.

3. Κι εκείνοι [οι Αθηναίοι] άρχισαν να υποχωρούν οπισθοδρομώντας και ήθελαν συγχρόνως να προλάβουν να καταφύγουν [στο λιμάνι] όσο το δυνατόν περισσότερα κερκυραϊκά πλοία, καθώς αυτοί υποχωρούσαν αργά και οι εχθροί είχαν παραταχθεί εναντίον τους.

4. Η ναυμαχία, λοιπόν, έγινε έτσι και τελείωσε με τη δύση του ήλιου.

7 Στη ναυμαχία της Ναυπάκτου (429 π.Χ.) οι Αθηναίοι με κατάλληλους ελιγμούς κατόρθωσαν να προξενήσουν σύγχυση στα πελοποννησιακά πλοία και να έτσι να νικήσουν τους αντιπάλους τους.

Άγαλμα του Θουκυδίδη μπροστά από το αυστριακό κοινοβούλιο στη Βιέννη

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 79-80, Παράγρ. 1-3, 1-2.

1. Και οι Κερκυραίοι, επειδή φοβήθηκαν μήπως οι εχθροί - αφού πλεύσουν εναντίον της πόλης ως νικητές – ή επανακτήσουν από το νησί αυτούς που ήταν εκεί⁸ ή επιχειρήσουν κάποια άλλη εχθρική ενέργεια, τους μετέφεραν⁹ πάλι στον ναό της Ήρας και φρουρούσαν την πόλη.

2. Αυτοί όμως [οι Πελοποννήσιοι], αν και είχαν νικήσει στη ναυμαχία, δεν τόλμησαν να πλεύσουν εναντίον της πόλης· ωστόσο, έχοντας δεκατρία πλοία των Κερκυραίων απέπλευσαν προς τη στεριά (= Ήπειρο) απ' όπου ακριβώς ξεκίνησαν.

3. Την επόμενη μέρα, καθόλου περισσότερο δεν έπλεαν εναντίον της πόλης αν και [οι Κερκυραίοι] βρίσκονταν σε μεγάλη ταραχή και φόβο και ενώ ο Βρασίδας παρακινούσε, όπως λέγεται, τον Αλκίδα, χωρίς να έχει όμως ίση ψήφο· κι αφού αποβιβάστηκαν στη Λευκίμμη, το ακρωτήριο, λεηλατούσαν τους αγρούς.

1. Στο μεταξύ οι δημοκρατικοί Κερκυραίοι, επειδή ήταν τρομοκρατημένοι μήπως επιτεθούν τα πλοία, άρχισαν διαπραγματεύσεις και με τους ικέτες και με τους άλλους για το πώς θα σωθεί η πόλη και έπεισαν μερικούς απ' αυτούς να μουν στα πλοία· επάνδρωσαν όμως μόνο τριάντα περιμένοντας την επίθεση.

2. Οι δε Πελοποννήσιοι, αφού λεηλάτησαν την ύπαιθρο μέχρι το μεσημέρι, απέπλευσαν, και μέσα στη νύχτα αναγγέλθηκε με πυρσούς σ' αυτούς ότι πλησίαζαν από τη Λευκάδα εξήντα αθηναϊκά πλοία· αυτά μαζί με τον Ευρυμέδοντα, τον γιο του Θουκλέους, ως στρατηγό, τα έστειλαν οι Αθηναίοι όταν πληροφορήθηκαν την εσωτερική αναταραχή και ότι ο στόλος με τον Αλκίδα επρόκειτο να πλεύσει εναντίον της Κέρκυρας.

8 Πρόκειται για τους 400 ολιγαρχικούς που είχαν μεταφερθεί στο κοντινό στην Κέρκυρα νησί Βίδος. 9 Τους 400 ολιγαρχικούς

6. Κι αυτοί, επειδή και από τον νόμο αποκλείονταν και συγχρόνως πληροφορούνταν ότι ο Πειθίας επρόκειτο, όσο ακόμα ήταν μέλος της βουλής, να μεταπειθεί τον λαό να θεωρεί τους ίδιους και φίλους και εχθρούς με τους Αθηναίους, συνωμοτούσαν και, αφού πήραν εγχειρίδια² και μπήκαν ξαφνικά στη βουλή, σκότωσαν και τον Πειθία και άλλους περύπου εξήντα από τους βουλευτές και τους απλούς πολίτες· όμως, κάποιοι λίγοι ομοϊδεάτες του Πειθία κατέφυγαν στην αττική τριήρη που ήταν ακόμη εκεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ 71-73, Παράγρ. 1, 1-3.

1. Αφού, λοιπόν, έπραξαν έτσι και αφού κάλεσαν σε συνέλευση τους Κερκυραίους, είπαν ότι αυτά και συμφέροντα ήταν και ότι δεν θα υποδουλώνονταν με κανένα τρόπο πια στους Αθηναίους και στο εξής μένοντας ουδέτεροι να μη δέχονται κανένα από τους δύο, παρά μόνο με ένα πλοίο, τα περισσότερα όμως να τα θεωρούν εχθρικά. Και αφού τα είπαν αυτά ανάγκασαν [τους Κερκυραίους] και να επικυρώσουν την πρόταση. Ακόμη στέλνουν και στην Αθήνα αμέσως πρέσβεις για να εξηγήσουν και ότι συνέφεραν όσα έγιναν και για να πείσουν αυτούς που είχαν καταφύγει εκεί να μην κάνουν καμιά εχθρική ενέργεια για να μην υπάρξει καμιά αντεκδίκηση.
1. Όταν έφτασαν [οι πρέσβεις], οι Αθηναίοι, αφού συνέλαβαν και τους πρέσβεις ως υποκινητές στάσης και όσους έπεισαν³, τους συγκέντρωσαν γι' ασφάλεια στην Αίγινα.
2. Στο μεταξύ όμως, αφού ήρθε⁴ κορινθιακό πλοίο και Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις, αυτοί από τους Κερκυραίους που ήταν κύριοι της πολιτικής κατάστασης επιτέθηκαν εναντίον των δημοκρατικών και [τους] νίκησαν σε μάχη.

² Μικρά μαχαίρια

³ Άλλους ολιγαρχικούς, δηλαδή Κερκυραίους

⁴ στην Κέρκυρα, εννοείται

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 81, Παράγρ. 1-5

1. Οι Πελοποννήσιοι λοιπόν, μόλις νύχτωσε, ταξίδευαν γρήγορα για την πατρίδα τους παραπλέοντας τη στεριά· κι αφού μετέφεραν τα πλοία πάνω από τον ισθμό της Λευκάδας, για να μη τους δουν ότι πλέουν γύρω- γύρω, απομακρύνθηκαν.
2. Οι Κερκυραίοι όμως, όταν αντιλήφθηκαν ότι τα αττικά πλοία πλησίαζαν και ότι τα εχθρικά είχαν φύγει, αφού συνέλαβαν τους Μεσσήνιους τους οδήγησαν στην πόλη, ενώ ως τότε ήταν έξω, και αφού διέταζαν τα πλοία που είχαν επανδρώσει, να πλεύσουν παραλιακά μέχρι το Υλλαϊκό λιμάνι, καθώς περιφέρονταν, εάν συνελάμβαναν κάποιον από τους εχθρούς, τον σκότωναν· και βγάζοντας από τα πλοία όσους έπεισαν να επιβιβαστούν τους σκότωναν, και αφού πήγαν στο Ηραίό έπεισαν περίπου πενήντα άνδρες από τους ικέτες να δικασθούν και τους καταδίκασαν όλους σε θάνατο.
3. Αλλά οι περισσότεροι από τους ικέτες, όσοι δεν πείσθηκαν, καθώς έβλεπαν τα γεγονότα, σκότωναν ο ένας τον άλλον εκεί στο ιερό, και μερικοί απαγχονίζονταν από τα δένδρα, ενώ άλλοι τερμάτιζαν τη ζωή τους όπως μπορούσε ο καθένας.
4. Για επτά ημέρες, κατά τις οποίες παρέμεινε ο Ευρυμέδων, αφότου ήρθε με εξήντα πλοία, οι Κερκυραίοι σκότωναν όσους θεωρούσαν ότι είναι εχθροί, κατηγορώντας αυτούς που προσπαθούσαν να καταλύσουν τη δημοκρατία, ενώ μερικοί σκοτώθηκαν και για λόγους προσωπικής έχθρας, και άλλοι [σκοτώθηκαν] από τους
5. οφειλέτες τους για χρήματα που τους οφείλονταν· κάθε είδους φόννοι διαπράχθηκαν και τίποτα δεν παραλείφθηκε που να μην έγινε, απ' όσα συνηθίζεται να γίνονται σε τέτοιες περιστάσεις και ακόμα περισσότερα. Και μάλιστα ο πατέρας σκότωνε το παιδί και απομακρύνονταν (κάποιοι) με τη βία από τα ιερά και κοντά σ' αυτά σκοτώνονταν, ενώ μερικοί πέθαναν, αφού τους περιέκλεισαν με τοίχο μέσα στον ναό του Διονύσου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 79-80, Παράγρ. 1-3, 1-2.

1. Και οι Κερκυραίοι, επειδή φοβήθηκαν μήπως οι εχθροί - αφού πλεύσουν εναντίον της πόλης ως νικητές - ή επανακτήσουν από το νησί αυτούς που ήταν εκεί⁸ ή επιχειρήσουν κάποια άλλη εχθρική ενέργεια, τους μετέφεραν⁹ πάλι στον ναό της Ήρας και φρουρούσαν την πόλη.
2. Αυτοί όμως [οι Πελοποννήσιοι], αν και είχαν νικήσει στη ναυμαχία, δεν τόλμησαν να πλεύσουν εναντίον της πόλης· ωστόσο, έχοντας δεκατρία πλοία των Κερκυραίων απέπλευσαν προς τη στεριά (= Ήπειρο) απ' όπου ακριβώς ξεκίνησαν.
3. Την επόμενη μέρα, καθόλου περισσότερο δεν έπλεαν εναντίον της πόλης αν και [οι Κερκυραίοι] βρίσκονταν σε μεγάλη ταραχή και φόβο και ενώ ο Βρασίδας παρακινούσε, όπως λέγεται, τον Αλκίδα, χωρίς να έχει όμως ίση ψήφο· κι αφού αποβιβάστηκαν στη Λευκίμμη, το ακρωτήριο, λεηλατούσαν τους αγρούς.

1. Στο μεταξύ οι δημοκρατικοί Κερκυραίοι, επειδή ήταν τρομοκρατημένοι μήπως επιτεθούν τα πλοία, άρχισαν διαπραγματεύσεις και με τους ικέτες και με τους άλλους για το πώς θα σωθεί η πόλη και έπεισαν μερικούς απ' αυτούς να μπουν στα πλοία· επάνδρωσαν όμως μόνο τριάντα περιμένοντας την επίθεση.
2. Οι δε Πελοποννήσιοι, αφού λεηλάτησαν την ύπαιθρο μέχρι το μεσημέρι, απέπλευσαν, και μέσα στη νύχτα αναγγέλθηκε με πυρσούς σ' αυτούς ότι πλησίαζαν από τη Λευκάδα εξήντα αθηναϊκά πλοία· αυτά μαζί με τον Ευρυμέδοντα, τον γιο του Θουκλέους, ως στρατηγό, τα έστειλαν οι Αθηναίοι όταν πληροφορήθηκαν την εσωτερική αναταραχή και ότι ο στόλος με τον Αλκίδα επρόκειτο να πλεύσει εναντίον της Κέρκυρας.

⁸ Πρόκειται για τους 400 ολιγαρχικούς που είχαν μεταφερθεί στο κοντινό στην Κέρκυρα νησί Βίδος.

⁹ Τους 400 ολιγαρχικούς.

Άγαλμα του Θουκυδίδη μπροστά από το αυστριακό κοινοβούλιο στη Βιέννη

9

I

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 76 - 77, ΠΑΡΑΓΡ. 1-3

[Ενώ, λοιπόν, η εμφύλια διαμάχη βρισκόταν στο σημείο αυτό, την τέταρτη ή πέμπτη ημέρα μετά τη μεταφορά των ανδρών στο νησί κατέφθασαν τα πενήντα τρία πλοία των Πελοποννησίων από την Κυλλήνη, τα οποία είχαν ακυροβολήσει μετά το ταξίδι από την Ιωνία. Ήταν αρχηγός τους ο Αλκίδας, ο οποίος βέβαια ήταν και προηγουμένως, και ο Βρασίδης επέβαινε ως σύμβουλός του. Αφού δε ακυροβόλησαν στα Σύβοτα λιμάνι της ηπειρωτικής χώρας, μόλις ξημέρωσε έπλεαν εναντίον της Κέρκυρας.]⁶

1. Κι αυτοί [οι δημοκρατικοί], από τη μεγάλη σύγχυση και επειδή φοβούνται και όσα συνέβαιναν στην πόλη και τη ναυτική επίθεση, ετοίμαζαν ταυτοχρόνως εξήντα πλοία και όσα επανδρώνονταν κάθε φορά τα έστελναν εναντίον των εχθρών, αν και οι Αθηναίοι τους συμβούλευαν να αφήσουν αυτούς να εκπλεύσουν πρώτοι και ύστερα να ακολουθήσουν εκείνοι με όλα τα πλοία μαζί.
2. Και όταν τα πλοία τους ήταν διασκορπισμένα κοντά στους εχθρούς, δύο αυτομόλησαν (=λυτοτάκτησαν) αμέσως, ενώ σε άλλα οι επιβάτες μάχονταν μεταξύ τους και δεν υπήρχε καμία τάξη σ' αυτά που γίνονταν.
3. Όταν είδαν οι Πελοποννήσιοι την αναταραχή παρατάχθηκαν με είκοσι πλοία απέναντι στους Κερκυραίους και με τα υπόλοιπα απέναντι στα δώδεκα αθηναϊκά πλοία, δύο από τα οποία ήταν η Σαλαμινία και η Πάραλος.

⁶ Η παράγραφος αυτή δεν διδάσκεται από το πρωτότυπο

